

ЕВРІСТИКА (грец. εὐρίσκω — знаходжу) — галузь знання, що вивчає творчу діяльність, визначає шляхи відкриття нового в ідеях, судженнях, способах діянн. У Стародав. Греції Е. була відома як метод навч., який застосовував Сократ. Пізніше Е. почали називати науку, осн. завдання якої — створення моделей пошуку нового розв'язання задачі, проблеми, завдання. Е. — комплексна галузь знань, що містить елементи філософії, психології, лінгвістики, кібернетики, теорії інформації, наукознавства, основ організації праці. Стрижневе місце в ній посідає психологія творч. мислення, що досліджує механізми розв'язання проблем. ситуацій. Еврист. моменти виявляються тоді, коли наявні умови не підказують людині способу розв'язання певного завдання; а минулий **досвід** не містить готової схеми, яку можна застосувати за даних умов. Для виходу з проблем. ситуації створюють нову стратегію діяльності. До Е. входить також вивчення умов формування здібностей людини до творч. інтелект. діяльності — еврист. навч. і методів його організації. Значення Е. особливо зростає з прискоренням НТП та розширенням

кола проблем, які потребують розв'язання. Необхідність таких дослідж. зумовлена використанням для розв'язання різних завдань ЕОМ. Розвиток кібернетики зумовив виникнення еврист. програмування (спец. напряму в моделюванні розумової діяльності засобами електрон. техніки), яке застосовують, коли людина оцінює результати відповідного процесу, але не може дати його точного опису. З цією метою створюють різновиди еврист. програм, які моделюють розв'язання завдань людиною.

Рекомендована література

1. Горчакова І. А. Евристика з позицій кібернетики, винахідництва та дидактики // Наука і сучасність. К., 2001;
2. Карамишева Н. Педагогічна евристика // Діалог культур: Україна у світ. контексті. Філософія освіти. Л., 2002. Вип. 7.

М. І. Козак, В. С. Муха

Бібліографічний опис:

Евристика / М. І. Козак, В. С. Муха // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18584>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).